

Kadernota 2024 - 2027

5.3 Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering

5.3.1 Ontwikkelingen

5.3.1.1 Uitvoeringskosten Wet inburgering

Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om de uitvoeringskosten die gepaard gaan met de Wet inburgering te dekken. Vanwege de verhoogde huisvestingstaakstelling statushouders in 2022, hebben gemeenten extra uitvoeringsbudgetten ontvangen voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Deze verhoging omvat drie jaar, omdat de inburgeringstermijn drie jaar bedraagt.

In 2023 is de huisvestingstaakstelling weer fors hoger dan in 2022. Het is echter nog onduidelijk of er vanuit het Rijk wederom aanvullende budgetten beschikbaar worden gesteld om de hogere uitvoeringskosten van gemeenten te compenseren. Als het Rijk geen extra budget toekent, verwachten we vanaf 2024 onvoldoende middelen te hebben om de uitvoeringskosten van de Wet inburgering te dekken. Vanaf 2025 zal dit tekort verder toenemen.

5.3.1.2 Nota bestaanszekerheid

In het najaar van 2023 wordt de nieuwe nota Bestaanszekerheid ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De financiële effecten van die nieuwe nota zullen worden verwerkt in de programmabegroting 2024.

5.3.2 Onvermijdelijk

5.3.2.1 BUIG € 500.000 voordeel (meerjarig)

Gemeenten ontvangen inkomsten vanuit de gebundelde uitkering voor de bekostiging van uitkeringen (BUIG). Middels een verfijnd model van objectieve maatstaven wordt het beschikbare macrobudget verdeeld over gemeenten, om ze zo in staat te stellen de uitkeringen te kunnen bekostigen. Dat budget is ongeoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen.

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie en voor de uitvoering ervan. Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en houden. In de begroting is een realistische raming voor de uitgaven opgenomen, gebaseerd op een zo goed mogelijk in te schatten aantal bijstandsuitkeringen. Dit leidt tot een stijging van circa € 144.000 aan uitgaven.

Daar tegenover staat de ontwikkeling van de inkomsten BUIG (op basis van de meest recente voorlopige bijstelling), welke een stijging laat zien die groter is dan de stijging aan uitgaven. Deze stijging bedraagt € 585.000. Tevens is er een positieve bijstelling voor inkomsten uit terugvorderingen van € 59.000.

Per saldo leidt de bijstelling aan inkomsten en uitgaven tot een voordeel van € 500.000.

Ontwikkelingen

Aan de uitgavenkant is reeds rekening gehouden met een stijging van de uitkeringen van 10,15% van het wettelijke minimum. Het Rijk heeft toegezegd deze stijging te gaan verwerken in de bijstelling van de inkomsten BUIG in September 2023. In de (nader) voorlopige bijstellingen van oktober 2022 en april 2023 is (wordt) deze mutatie dus niet

verwerkt en is zodoende nog niet betrokken bij het hierboven genoemde voordeel (ad. € 585.000). De verwachting is wel dat dit een (substantieel) voordeel zal opleveren. Bij het opstellen van de begroting 2024 zal bekeken worden in hoeverre dit effect meegenomen kan worden. Op dat moment is ook meer duidelijkheid over de ontwikkelingen in de nadere voorlopige bijstelling van April en kan in samenhang hiermee worden beoordeeld.

5.3.3 Beleidskeuze

5.3.3.1 Versterking rechtsbescherming kwetsbare inwoners € 40.000 nadeel (meerjarig)

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) deed het kabinet in 2021 voorstellen om de dienstverlening van de overheid aan mensen in een kwetsbare positie fundamenteel te verbeteren. Voor veel burgers is de gemeente de meest nabije overheid en dient juist daar de dienstverlening versterkt te worden. Een van de actielijnen voor het verbeteren van de dienstverlening betreft het versterken van de rechtsbescherming van kwetsbare inwoners. Deze versterking willen we in Uithoorn bereiken door middel van het instellen van Sociaal Raadslieden.

Gemeenten hebben in de decembercirculaire 2021 structureel middelen ontvangen voor het versterken van de rechtsbescherming via het Gemeentefonds. In Uithoorn zochten we reeds enige tijd naar mogelijkheden om gratis ondersteuning voor sociaal-juridische vraagstukken beschikbaar te stellen aan inwoners. Om lokaal laagdrempelige toegang tot onafhankelijke sociaal-juridische ondersteuning en rechtshulp te organiseren zetten we vanaf 2023 Sociaal Raadslieden in. Geraamde kosten hiervoor bedragen € 40.000 op jaarbasis. De Sociaal Raadslieden zijn professionele hulpverleners die werken vanuit de wijken en die inwoners kunnen helpen met hun rechten en plichten in het woud van wet- en regelgeving. Met een inzet van 10-12 uur creëren we de mogelijkheid om spreekuren in verschillende wijken op verschillende momenten beschikbaar te stellen.

5.4 Veiligheid

5.4.1 Onvermijdelijk

5.4.1.1 Regionale opvangplek huiselijk geweld € 5.200 nadeel (meerjarig)

Op 24 november 2021 is het algemeen bestuur van de GR, ook wel AB-DB, akkoord gegaan met een tweede Oranje Huis waar alle satellietplekken in opgaan en een uitbreiding kan worden gerealiseerd met 4 extra plekken. De Blijf Groep heeft echter gepleit voor een grotere uitbreiding in het tweede Oranje Huis. Zij concludeerden in mei 2022, na een analyse dat een uitbreiding met 8 plekken in totaal nodig is. In november 2022 is akkoord gegaan met nogmaals een uitbreiding van 4 plekken. De DuVo middelen zijn niet voldoende wat betekent dat de gemeente ook moeten bijdragen aan deze financiering. De begroting met daarin de bijdragen per gemeente voor 2023 was echter al eerder vastgesteld en bij de Amsterdam-Amstelland gemeenten zijn deze bijdragen al verwerkt in de begroting 2023. Daarom wordt in 2023 de bijdrage eenmalig volledig betaald door Amsterdam. Vanaf 2024 wordt dit opgenomen in de begroting van de regio brede activiteiten huiselijk geweld en kindermishandeling. De bijdrage van de gemeente Uithoorn zal ten gevolge hiervan verhoogd worden met € 5.210.

5.4.1.2 Verhoging budget Veiligheidsregio € 24.000 nadeel (meerjarig)

Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2023 vroeg het bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland (VrAA) om een extra bijdrage van de deelnemende gemeenten om alle (extra) wettelijke taken en maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk te kunnen maken. Het was op dat moment nog niet zeker of de gemeente Amsterdam aan